

ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงิน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร
Relationships Between Accounting Performance Efficiency and Financial
Reporting Quality of Local Government Organizations in
Nakhon Phanom, Mukdahan and
Sakon Nakhon Provinces

ชนก เสมอพิทักษ์¹ และ สายทิพย์ จะโนภาส^{2*}
Chanok Samerpitak¹ and Saithip Jannopat^{2*}

Article History

Receive: September 5, 2025

Revised: March 4, 2026

Accepted: March 13, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินกับคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร กลุ่มเป้าหมายที่ใช้คือผู้บริหารฝ่ายบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 163 คน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงด้านการปฏิบัติงานทางการเงินและรายงานทางการเงิน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินในทุกด้านมีความสัมพันธ์และส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ การจัดบันทึกรายการ ช่วยเพิ่มความครบถ้วนและถูกต้องของข้อมูลเบื้องต้น การจำแนกประเภทส่งผลให้จัดหมวดหมู่รายการค้าได้อย่างเป็นระบบ การสรุปผล ช่วยให้การจัดทำงบการเงินมีความรวดเร็วและทันต่อเวลา และการวิเคราะห์และแปลความหมาย ส่งผลให้สารสนเทศทางการเงินมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงิน; การบัญชี; คุณภาพรายงานทางการเงิน; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น; ผู้บริหารฝ่ายบัญชี

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม, Master's Degree Student in Accounting, Faculty of Management, Sciences and Information Technology, Nakhon Phanom University

² อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม, Lecturer, Faculty of Management Sciences and Information Technology, Nakhon Phanom University

*Corresponding author E-mail: Saithip089@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to study the relationship between accounting practice efficiency and the quality of financial reporting among local government organizations in Nakhon Phanom, Mukdahan, and Sakon Nakhon Provinces. The target group consisted of 163 accounting executives from local government organizations, selected through purposive sampling based on their direct responsibility for accounting and financial reporting. Data were collected using a validated five-point Likert-scale questionnaire, which underwent content validity and reliability checks before actual data collection. Descriptive statistics such as percentage, mean, and standard deviation and inferential statistics such as correlation and multiple regression analysis were used for data analysis. The results revealed that all dimensions of accounting practice efficiency had a significant positive relationship with and positive effect on financial reporting quality. Specifically, recording enhanced the completeness and accuracy of initial financial data; classifying facilitated the systematic categorization of financial transactions; summarizing improved the timeliness and efficiency of financial statement preparation; and analyzing and interpreting enhanced the reliability and usefulness of financial information for planning and strategic decision-making. Organizations with higher accounting efficiency produced more accurate, transparent, and verifiable financial reports, leading to improved budget management and contributing to sustainable local governance.

Keywords : Accounting Performance Efficiency; accounting; Quality of Financial Reports; Local Administrative Organizations; Accounting Executives

บทนำ

ในปัจจุบันสถานะเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันสูงและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้นอกเหนือการควบคุมและไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต้องมีการปรับกระบวนการบริหารงานโดยใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงาน การปฏิบัติงานทางบัญชีจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นกลไกหลักซึ่งส่วนราชการในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการประเทศจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับหน่วยงาน การปฏิบัติงานทางบัญชีมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจและองค์กรทุกประเภท เนื่องจากข้อมูลทางบัญชีเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจของผู้บริหาร นักลงทุน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานด้านบัญชีที่ไม่มีประสิทธิภาพอาจส่งผลกระทบต่อความถูกต้องของข้อมูล ความรวดเร็วในการดำเนินงาน และความสามารถในการปฏิบัติตามมาตรฐานทางบัญชีที่กำหนดด้วยเหตุนี้ การศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางบัญชี จึงมีความจำเป็น เพื่อให้สามารถระบุปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพ ตลอดจนแนวทางปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานคือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชีเป็นปัจจัยที่สำคัญลำดับต้นๆ ที่จะให้ผู้บริหารทราบถึงข้อมูลทางการเงิน รายรับ รายจ่าย ขององค์กรในการดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมของส่วนราชการ โดยนำข้อมูลทางการเงินตามประเภทของเงิน ได้แก่ เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินรายได้แผ่นดิน มาบันทึกรายการบัญชี โดยจัดทำขึ้นตามมาตรฐาน และนโยบายการบัญชีภาครัฐ เพื่อนำเสนอรายงานการเงินให้ผู้บริหารหรือหัวหน้าส่วนราชการ และส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี (Accounting Practice Efficiency) หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการดำเนินกระบวนการทางบัญชีอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการบันทึกรายการ การจำแนกประเภท การสรุปผล และการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลทางการเงิน โดยต้องมีความถูกต้องตามหลักการบัญชีและสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์ วางแผน และตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรที่มีการปฏิบัติงานทางการบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถใช้ทรัพยากรทางการเงินได้อย่างคุ้มค่า เกิดความโปร่งใส และช่วยให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพ เชื่อถือได้ และเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร งานวิจัยในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาได้ยืนยันว่า ปัจจัยด้านขีดความสามารถของบุคลากรทางบัญชี การใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐอย่างถูกต้อง ตลอดจนการมีระบบควบคุมภายในที่มีประสิทธิผล มีส่วนสำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชีและส่งผลโดยตรง

ต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Matekele et al., 2025; Harahap & Erlina, 2024; Juita, 2023)

คุณภาพรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Quality) เป็นการแสดงข้อมูลในรายการทางการเงินที่มีความเป็นกลาง ไม่ปกปิดข้อมูลที่มีนัยสำคัญ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ช่วยให้เปรียบเทียบกันได้ มีความถูกต้อง ทันต่อเวลา และมีรูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจได้ ที่เป็นประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้การเงินและผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย ด้านการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านการยืนยันความถูกต้องได้ ด้านการทันต่อเวลา และด้านการเข้าใจได้ (Gurdyoo & Yangklan, 2024) เนื่องจากคุณภาพรายงานทางการเงินของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ วางแผนพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความผาสุกแก่ประชาชน ซึ่งคุณภาพของรายงานทางการเงินจะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government Organization) จัดตั้งขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจ เพื่อทำหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างอิสระ ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล ซึ่งประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสาธารณสุขป้อนพื้นฐานให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในฐานะรากฐานของระบอบประชาธิปไตยที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด องค์กรจึงต้องมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองเป้าหมายของรัฐบาลและแบ่งเบาภาระส่วนกลาง (Department of Local Administration, 2025) ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีความถูกต้อง โปร่งใส และเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการตัดสินใจ วางแผน และพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดความคุ้มค่าต่อการใช้จ่ายภาษีของประชาชน ตลอดจนสร้างประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร ซึ่งเป็นกลุ่มจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีโครงสร้างองค์กรภาครัฐและหน่วยงานท้องถิ่นที่คล้ายคลึงกัน และมีระบบการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชีที่ชัดเจน ทำให้สามารถเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะทดสอบว่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินหรือไม่อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร ผลลัพธ์ที่จะได้จากการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรได้อย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชีกับคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชี

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชี (Accounting Practice Efficiency) แนวคิดเรื่องประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชี (Accounting Practice Efficiency) มีพื้นฐานมาจาก ทฤษฎีระบบบัญชี (Accounting System Theory) และ ทฤษฎีสารสนเทศทางการเงินบัญชี (Accounting Information Theory) ซึ่งเน้นให้เห็นถึงบทบาทของระบบบัญชีในฐานะกลไกสำคัญขององค์กรที่ทำหน้าที่รวบรวม ประมวลผล และรายงานข้อมูลทางการเงินอย่างเป็นระบบ ทฤษฎีระบบบัญชี (Accounting System Theory) อธิบายว่า ระบบบัญชีคือโครงสร้างของวิธีการบันทึก จัดหมวดหมู่ และสรุปผลรายการทางการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องและสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชี สามารถใช้ในการวิเคราะห์ วางแผน และควบคุมการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Hornigren & Harrison, 2019) ในขณะเดียวกัน ทฤษฎีสารสนเทศทางการเงินบัญชี (Accounting Information Theory) ชี้ให้เห็นว่า คุณภาพของข้อมูลทางการเงินขึ้นอยู่กับความครบถ้วน ความถูกต้อง ความเข้าใจได้ และความทันเวลา (Black, 2006) ซึ่งประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชีเป็นตัวกำหนดโดยตรงว่าข้อมูลที่ผ่านระบบบัญชีจะมีคุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าวหรือไม่

เมื่อเชื่อมโยงทั้งสองทฤษฎีเข้าด้วยกัน จะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชีเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กร เพราะเป็นกลไกที่ทำให้ข้อมูลทางการเงินถูกต้อง น่าเชื่อถือ และตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการภาครัฐและองค์กรในทุกระดับ

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชี (Accounting Practice Efficiency) เป็นขั้นตอนการจัดเก็บรวบรวมเอกสาร เหตุการณ์ทางการเงินเพื่อทำการจดบันทึก จำแนกรายการเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ และสรุปผล การดำเนินการโดยยึดถือตามแบบแผนวิธีปฏิบัติให้สอดคล้องกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง ได้อย่างครบถ้วน และแล้วเสร็จก่อนกำหนดเวลา เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดทำรายงานการเงินที่มีข้อมูลที่น่าเชื่อถือ (Juita, 2023) การรวบรวม จดบันทึก จัดประเภท วิเคราะห์และสรุปผลรายการหรือเหตุการณ์ทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับองค์การอย่างมีหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานการบัญชีรับรองทั่วไปในรูปของตัวเงิน ลักษณะข้อมูลเป็นประโยชน์ต่อการกระทำการตัดสินใจ ทันเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ (Jumrusthanasan et al., 2023) การจดบันทึกข้อมูลทางการเงินต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับ - จ่ายเงิน หรือสิ่งของที่กำหนดมูลค่าเป็นเงิน ไว้เป็นหลักฐานอย่างสม่ำเสมอ จัดแยกประเภทต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบถูกต้องตามหลักการบัญชีรับรองโดยทั่วไป สามารถแสดงผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของกิจการในระยะเวลาหนึ่งได้ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตลอดจนการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน (Chanowan et al., 2025) กระบวนการจดบันทึก จัดหมวดหมู่ สรุปผลรายการค้าในรูปแบบมูลค่าตัวเงิน จัดทำรายงานทางการเงินนำเสนอผลการดำเนินงาน และฐานะการเงินของกิจการอย่างถูกต้อง (Saithong-in et al., 2024) การปฏิบัติงานทางการเงินบัญชีนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะเป็นแหล่งข้อมูลขององค์กรหรือธุรกิจที่จะแสดงถึงผลการดำเนินงานที่ช่วยในการวางแผน และควบคุมการดำเนินงานขององค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายจากการนำข้อมูลทางการเงินที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ และทันใช้ในการตัดสินใจ ที่มีการปฏิบัติทางการบัญชีเป็นไปตามกฎเกณฑ์และวิธีต่าง ๆ ที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป เพื่อช่วยให้การจัดทำรายงานฐานะทางการเงินเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง เนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียในองค์กรนั้นเป็นบุคคลหลายฝ่ายที่มีส่วนได้เสียกับข้อมูลในรายงานทางการเงิน รวมทั้งการนำข้อมูลในรายงานทางการเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละฝ่าย (Kurniawan, 2023) การปฏิบัติงานทางการเงินบัญชีที่เป็นระบบตามวงจรบัญชีทุกขั้นตอน ตั้งแต่การบันทึก การจำแนก การสรุปผล ไปจนถึงการวิเคราะห์และการจัดทำงบการเงิน มีผลอย่างมากต่อประสิทธิภาพการทำงานของฝ่ายบัญชี และคุณภาพรายงานทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การปฏิบัติงานทางการเงินบัญชีที่มีมาตรฐานเดียวกันจะช่วยยกระดับความน่าเชื่อถือและการตัดสินใจ (Amornmongkolthong et al., 2025) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการจดบันทึกรายการ (Taking Notes) เป็นการบันทึกรายการรับ รายการจ่ายทางการเงินบัญชีเป็นกระบวนการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดทำงบการเงิน โดยจะเป็นขั้นตอนกระบวนการในการแยกแยะหมวดหมู่ข้อมูลให้เป็นระบบ ทั้งนี้การที่จะบันทึกรายการรับ รายการจ่ายทางการเงินบัญชีได้นั้น องค์กรต้องตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเอกสารให้สมบูรณ์ จากนั้นจะต้องทำการวิเคราะห์รายการให้ประเมนสถานะและผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างมาก ซึ่งทำให้ข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน และมีความน่าเชื่อถือถือได้ ต่อการนำข้อมูลในรายงานทางการเงินไปใช้ในการตัดสินใจ (Wendy, 2024)

2. ด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ (Category Classification) เป็นการแยกประเภทของบัญชีเป็นหมวดหมู่ เมื่อองค์กรบันทึกรายการในสมุดรายวันขึ้นต้นแล้วจะต้องผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการแบ่งแยกหรือจัดหมวดหมู่ของรายการซึ่งสามารถจัดหมวดหมู่ได้ เป็น 5 ประเภท ได้แก่ หมวดสินทรัพย์ หมวดหนี้สิน หมวดส่วนของผู้เจ้าของ หมวดรายได้และหมวดค่าใช้จ่ายการผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภท หรือสมุดขึ้นปลายเป็นขั้นตอนหนึ่งในการทำหน้าที่แยกประเภท และแยกหมวดหมู่ของรายการต่าง ๆ ที่เพื่อให้เป็นระเบียบง่ายต่อการพิจารณาและนำข้อมูลไปใช้งานตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ตามที่ต้องการ (Khuankam & Kamchai, 2026)

3. ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน (Summary Of Operating Results) เป็นการปฏิบัติงานบัญชีหลังจากที่องค์กรได้บันทึกรายการค้าในสมุดรายวันขึ้นต้น และผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องแล้ว ดังนั้น เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี สิ่งที่จะต้องทำต่อไปคือการจัดทำและนำเสนองบการเงิน โดยเริ่มจากการหาค่าเฉลี่ยในบัญชีแยกประเภทด้วยดินสอดำและนำยอดคงเหลือไปจัดทำงบทดลองเพื่อเป็นการทดสอบความถูกต้องของการบันทึกการบัญชีและการผ่านรายการในแยกประเภทว่าถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์รวมทั้งทดสอบว่าการบันทึกบัญชีได้ปฏิบัติตามหลักการบัญชีในระบบบัญชีคู่ (Double Entry System) หรือไม่ ดังนั้นประโยชน์จากการจัดทำงบทดลอง (Pimta & Serichai, 2025)

4. ด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย (Analyze And Interpret) ขั้นตอนการพิจารณา ไตร่ตรอง อธิบายถึงความหาความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงในประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญของข้อมูลรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับฐานะการเงินขององค์กร หรือผลการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี (Accounting Practice Efficiency) ด้านการจัดบันทึกรายการ ด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน และด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย การรวบรวม บันทึก จัดหมวดหมู่ และสรุปผลรายการหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบัน ที่เกี่ยวกับการเงินขององค์กรโดยการมาจำแนกออกให้เป็นหมวดหมู่ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ ค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นการสื่อสารการจัดทำข้อมูลให้คนในองค์กรเข้าใจได้ง่ายและตรงกัน ข้อมูลที่บันทึกสามารถวัดมูลค่าได้ในรูปแบบของตัวเงิน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Quality)

แนวคิดเรื่องคุณภาพรายงานทางการเงินมีพื้นฐานมาจาก ทฤษฎีการรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Theory) และ ทฤษฎีสารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information Theory) ซึ่งอธิบายว่ารายงานทางการเงินมีบทบาทเป็นกลไกสำคัญในการสื่อสารข้อมูลทางเศรษฐกิจระหว่างองค์กรกับผู้มีส่วนได้เสีย ทฤษฎีการรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Theory) ระบุว่ารายงานทางการเงินที่มีคุณภาพควรมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ความเกี่ยวข้อง (Relevance) ความเที่ยงธรรม (Faithful Representation) ความเปรียบเทียบได้ (Comparability) และความเข้าใจได้ (Understandability) แนวคิดนี้อธิบายว่าข้อมูลที่จัดทำขึ้นต้องสะท้อนสถานะทางการเงินและผลการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างถูกต้องและโปร่งใส เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล (Black, 2006; Horngren & Harrison, 2019) ในขณะเดียวกัน ทฤษฎีสารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information Theory) อธิบายว่าคุณภาพของข้อมูลทางการเงินขึ้นอยู่กับความถูกต้อง ทันเวลา และการนำเสนอที่เข้าใจได้ เพื่อช่วยลดความไม่สมมาตรของข้อมูล (Information Asymmetry) ระหว่างผู้บริหารกับผู้มีส่วนได้เสีย ข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพจึงต้องสามารถพยากรณ์และยืนยันผลการดำเนินงานในอดีตและอนาคตได้ (Black, 2006) เมื่อพิจารณาร่วมกัน ทฤษฎีทั้งสองชี้ให้เห็นว่า “คุณภาพรายงานทางการเงิน” เป็นผลลัพธ์ของระบบบัญชีที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา และเข้าใจได้ง่าย เพื่อตอบสนองต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

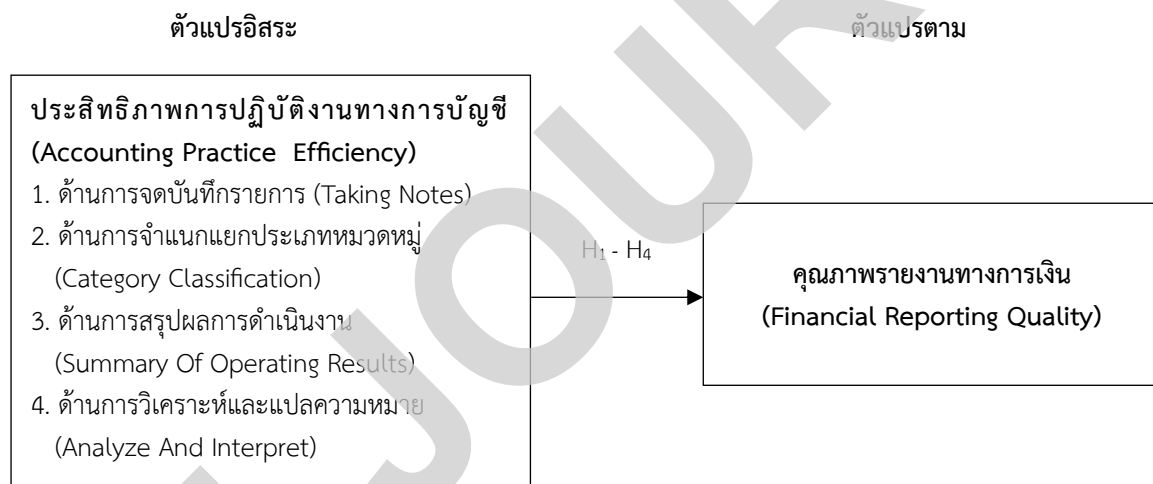
คุณภาพรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Quality) รายงานที่จัดทำส่งภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน เนื้อหาในรายงานต้องครอบคลุมทุกด้านของเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ โดยปัจจัยสำคัญของรายงานประกอบด้วย 1) ด้านการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ข้อมูลการเงินที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจสามารถทำให้ผู้ใช้ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงไปเมื่อทราบหรือไม่ทราบข้อมูลนั้น ทั้งนี้ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนั้นสามารถนำมาใช้ในกระบวนการพยากรณ์ผลลัพธ์ในอนาคตหรือที่เรียกกันว่า ข้อมูลนั้นมีคุณค่าเพื่อการพยากรณ์ (Predictive Value) โดยข้อมูลที่มีคุณค่าเพื่อการพยากรณ์ไม่จำเป็นต้องเป็นค่าพยากรณ์หรือค่าคาดการณ์ (Prediction Forecast) ตัวอย่างเช่น กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลรายการที่มีใช้เงินสดด้วย เพื่อประโยชน์ในการพยากรณ์กระแสเงินสดของกิจการในอนาคต เป็นต้น นอกจากข้อมูลนั้นต้องมีคุณค่าเพื่อการพยากรณ์แล้ว ข้อมูลนั้นต้องสามารถช่วยในการยืนยันหรือชี้ให้เห็นถึงผลของการประเมินในอดีตหรือที่เรียกกันว่า ข้อมูลนั้นมีคุณค่าเพื่อยืนยัน (Confirmatory Value) ซึ่งโดยปกติแล้ว คุณค่าเพื่อการพยากรณ์และคุณค่าเพื่อยืนยันของข้อมูลการเงินมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ หากข้อมูลการเงินมีคุณค่าเพื่อการพยากรณ์แล้วมีคุณค่าเพื่อยืนยันด้วย 2) ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การนำเสนอข้อมูลทางการเงินในอดีต ปัจจุบันที่มีประโยชน์ไม่ปกปิดข้อมูลที่มีนัยสำคัญมาพิจารณาเลือกแนวทางในการดำเนินการ การวางแผน การแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลายๆทางเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ 3) ด้านการเปรียบเทียบกันได้ การพิจารณาเทียบเคียงข้อมูลรายงานทางการเงินในรอบระยะเวลาเดียวกันและต่างงวดเวลาทำให้ผู้ใช้ทราบถึงแนวโน้มการดำเนินงานขององค์กรเพื่อประเมินและสะท้อนฐานะการเงินที่ผ่านมาและสามารถเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างกิจการเพื่อประเมินฐานะการเงินในปัจจุบัน 4) ด้านการยืนยันความถูกต้องได้ รายงานทางการเงินที่มี การรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การตีราคา การคำนวณ การสอบทาน การตรวจสอบ การสรุปผลเนื้อหาตามความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจปราศจากข้อผิดพลาดอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้รายงานทางการเงิน สามารถช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้ 5) ด้านการทันต่อเวลา (Timeliness) หมายถึง การจัดทำรายงานทางการเงินที่รวดเร็ว รวดเร็ว ไม่ล่าช้าทันต่อช่วงเวลา เหตุการณ์ ที่ต้องการใช้ข้อมูลเป็นปัจจุบันในการใช้ข้อมูลเพื่อ แก้ไขปัญหา ปรับปรุงการปฏิบัติงานได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ตรงจุดแม่นยำช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

6) ด้านการเข้าใจได้ (Understandability) หมายถึง การนำเสนอข้อมูลทางการเงินที่มีการแบ่งประเภท หมวดหมู่ที่ชัดเจน กระชับสมบูรณ์เข้าใจได้ง่ายโดยมีข้อกำหนดว่า ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินต้องมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางองค์กรและกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจอย่างสมเหตุสมผล (Horngren & Harrison, 2019)

ดังนั้น คุณภาพรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Quality) คือ การแสดงข้อมูลในรายการทางการเงินที่มีความเป็นกลาง ไม่ปกปิดข้อมูลที่มีนัยสำคัญ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ช่วยให้เปรียบเทียบกันได้ มีความถูกต้อง ทันต่อเวลา และมีรูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจได้ ที่เป็นประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้การเงินและผู้มีส่วนได้เสีย (Federation of Accounting Professions, 2025)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ได้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชีกับคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดหลักการมาใช้เป็นกรอบคิดในการวิจัย ซึ่งประยุกต์ตามกรอบแนวคิดของ Matekele et al. (2025) เป็นตัวแปรอิสระ คือประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชี (Accounting Practice Efficiency) และประยุกต์ตามกรอบแนวคิดแนวคิดรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน ของ Anto & Yusran (2023) เป็นตัวแปรตาม คือ คุณภาพรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Quality) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

H₁ : ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชี ด้านการจัดบันทึกรายการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

H₂ : ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชี ด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

H₃ : ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชี ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

H₄ : ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชี ด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร จำนวน 300 คน (Department of Local Administration, 2025) ข้อมูล ณ วันที่ 9 เมษายน 2568 โดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารฝ่ายบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก เนื่องจากจังหวัดทั้ง 3 จังหวัด

อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีโครงสร้างองค์กรภาครัฐและหน่วยงานท้องถิ่นที่คล้ายคลึงกัน และมีระบบการตรวจสอบภายในที่ชัดเจน ทำให้สามารถเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีเหตุผล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีจังหวัดนครพนม จำนวน 104 คน จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 55 คน และจังหวัดสกลนคร จำนวน 141 คน ทั้งหมดจำนวน 300 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยจำแนกออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้บริหารฝ่ายบัญชีองค์กรในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานบัญชี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำแหน่งงานปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย จังหวัดที่ตั้งของหน่วยงาน ประเภทของหน่วยงาน จำนวนบุคลากรในหน่วยงาน ระยะเวลาในการก่อตั้งหน่วยงาน เงินรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อปี และจำนวนกลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี ในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ครอบคลุมเนื้อหาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจดบันทึกรายการ ด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน และด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย จากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยเก็บข้อมูลจาก 30 คนแรกของกลุ่มเป้าหมายได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.52 - 0.89 ซึ่งสอดคล้องกับ Tayraukham (2012) ได้เสนอว่าเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป ถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงสามารถนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยได้ และได้ทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.53 - 0.87 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair et al. (2010) ได้เสนอว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพนำมาใช้เก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยได้

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ครอบคลุมเนื้อหาความสำเร็จขององค์กร 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านการยืนยันความถูกต้องได้ ด้านการทันต่อเวลา ด้านการเข้าใจได้ จากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยเก็บข้อมูลจาก 30 คนแรกของกลุ่มเป้าหมาย ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.86 - 0.93 ซึ่งสอดคล้องกับ Tayraukham (2012) ได้เสนอว่าเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป ถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงสามารถนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยได้ และได้ทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.76 - 0.94 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hair et al. (2010) ได้เสนอว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพนำมาใช้เก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเจาะจงในการเก็บข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีองค์กรในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร โดยทำการส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ตามจำนวนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 300 ฉบับ ตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน - 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 รวมระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 92 วัน แบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาทั้งสิ้น 163 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 54.33 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker et al. (2001) ได้เสนอว่า การส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการทดสอบคุณลักษณะของตัวแปร ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบความสัมพันธ์เชิงพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity Test) โดยพิจารณาจากค่า Variance Inflation Factors (VIFs) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) การวิเคราะห์การถดถอย

แบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น มีเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ในช่วงคะแนนดังต่อไปนี้ (Ruangpraphan, 1996)

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 แปลความว่า เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 แปลความว่า เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 แปลความว่า เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 แปลความว่า เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 แปลความว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการทำงานทางบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร สามารถสรุปได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารฝ่ายบัญชีขององค์กร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 92.02) อายุมากกว่า 40 ปี (ร้อยละ 89.57) รองลงมา ระหว่าง 31 - 35 ปี (ร้อยละ 4.91) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 55.21) รองลงมา โสด (ร้อยละ 28.84) ระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 53.99) ประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 82.82) รองลงมา ระหว่าง 11 - 15 ปี (ร้อยละ 7.36) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 30,000 บาท (ร้อยละ 85.89) รองลงมา 20,001 - 30,000 บาท (ร้อยละ 9.20) และตำแหน่งงานในปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการกองคลัง (ร้อยละ 71.17) รองลงมา อื่น ๆ รักษาการผู้อำนวยการกองคลัง (ร้อยละ 19.63)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร ส่วนใหญ่มีจังหวัดที่ตั้งหน่วยงานเป็นจังหวัดสกลนคร (ร้อยละ 46.62) รองลงมา จังหวัดนครพนม (ร้อยละ 38.04) ประเภทของหน่วยงาน เทศบาล (ร้อยละ 64.42) รองลงมา องค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 33.74) จำนวนบุคลากรในหน่วยงาน มากกว่า 70 คนขึ้นไป (ร้อยละ 34.97) รองลงมา 30 - 50 คน (ร้อยละ 30.67) ระยะเวลาในการก่อตั้งหน่วยงาน 20 - 30 ปี (ร้อยละ 50.92) รองลงมา 31 - 40 ปี (ร้อยละ 29.45) เงินรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อปี 20,000,000 - 30,000,000 บาท (ร้อยละ 39.88) รองลงมา มากกว่า 40,000,001 บาท (ร้อยละ 23.31) จำนวนกลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ น้อยกว่า 15,000 คน (ร้อยละ 83.43) รองลงมา 15,000 - 30,000 คน (ร้อยละ 9.82)

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารฝ่ายบัญชีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชีโดยรวมและรายด้าน

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี	4.60	0.62	มากที่สุด
1. ด้านการจัดบันทึกรายการ	4.73	0.49	มากที่สุด
2. ด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่	4.66	0.55	มากที่สุด
3. ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน	4.53	0.70	มากที่สุด
4. ด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย	4.49	0.72	มาก
คุณภาพรายงานทางการเงิน	4.53	0.63	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดบันทึกรายการ ($\bar{X} = 4.73$) ด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ ($\bar{X} = 4.66$) ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.53$) และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย ($\bar{X} = 4.49$) ผู้บริหารฝ่ายบัญชีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณและการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานทางบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชีกับคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรโดยรวม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร

ตัวแปร	FRQ	TNN	CCC	SOO	AAI	VIFs	Tolerance
$\bar{X}$	4.57	4.73	4.66	4.53	4.49		
S.D.	0.45	0.40	0.46	0.51	0.62		
FRQ		0.61*	0.71*	0.69*	0.69*		
TNN			0.76*	0.52*	0.41*	2.44	0.41
CCC				0.64*	0.57*	3.09	0.32
SOS					0.76*	2.87	0.35
AAI						2.50	0.40

*VIF และ Tolerance ควรค่าไม่เกิน 10 จากข้อมูลในตาราง ค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าอยู่ระหว่าง 0.32 ถึง 0.40 ซึ่งผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

APE คือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี
FRQ คือ คุณภาพรายงานทางการเงิน
TNN คือ ด้านการจัดบันทึกรายการ
CCC คือ ด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่
SOO คือ ด้านการสรุปผลดำเนินงาน
AAI คือ ด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี มีค่าตั้งแต่ 2.44 - 3.08 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน แต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006)

ผู้บริหารฝ่ายบัญชีองค์กร มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดบันทึกรายการ ($\bar{X} = 4.73$) ด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ ($\bar{X} = 4.66$) ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.53$) และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย ($\bar{X} = 4.49$)

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชีทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ มีความสัมพันธ์สูงสุด (0.71) รองลงมาคือ ด้านการสรุปผลดำเนินงาน และด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย (0.69) และด้านการจัดบันทึกรายการ (0.61) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชีในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม (FRQ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.61 - 0.71 เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระปฏิบัติงานทางการบัญชีแต่ละด้านกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชีกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี	คุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม		t	Sig
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.60	0.26	2.28	0.02*
ด้านการจัดบันทึกรายการ (TNN)	0.21	0.08	2.60	0.01*
ด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ (CCC)	0.25	0.08	3.12	0.00*
ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน (SOO)	0.15	0.07	2.19	0.03*
ด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย (AAI)	0.24	0.05	4.46	0.00*
F = 73.25 p = 0.00 AdjR2 = 0.64				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี ด้านการจัดบันทึกรายการ (TNN) ด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ (CCC) ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน (SOO) และด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย (AAI) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม (FRQ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ H₁ H₂ H₃ และ H₄

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี ด้านการจัดบันทึกรายการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม และเป็นรายด้าน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านการยืนยันความถูกต้องได้ และด้านการทันต่อเวลา เนื่องจาก หน่วยงานมุ่งเน้นให้มีการบันทึกรายการทางการเงินที่เป็นระบบตามเหตุการณ์รายได้ รายจ่าย กับเอกสารหลักฐานที่มีความถูกต้องและเกี่ยวข้อง ทำให้สามารถยืนยันและตรวจสอบยอดรายการที่เกิดขึ้นย้อนหลังกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ทันต่อเวลา รวมทั้งทุกขั้นตอนมีการจัดเก็บเอกสารประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Juita (2023) พบว่า การปฏิบัติงานจัดบันทึกรายการให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 เพื่อลดข้อผิดพลาดข้อมูลการเงินและสามารถตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนในการบันทึก รายได้ ค่าใช้จ่าย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sintun & Yangklan (2024) พบว่า การจัดบันทึกรายการที่เป็นระบบตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ช่วยให้หน่วยงานสามารถจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบเดียวกัน ส่งผลให้สามารถนำผลการดำเนินงานของแต่ละปีมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลที่จัดทำอย่างมีระเบียบส่งผลต่อการตรวจสอบย้อนหลัง ระหว่างปีงบประมาณ การดำเนินการอย่างรวดเร็วทันต่อเวลาและถูกต้อง ช่วยให้รายงานการเงินแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ทำให้ข้อมูลพร้อมสำหรับการนำเสนอ ยังลดขั้นตอนการจัดเตรียมเอกสารและการตรวจทาน ส่งผลให้การจัดทำรายงานทางการเงินมีความรวดเร็วมากขึ้น เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการงบประมาณ เปรียบเทียบกับงานวิจัยของ Jiamthong et al. (2023) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพงบประมาณและการบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งพบผลลัพธ์ในทิศทางเดียวกันว่า ควรมีระบบในการจำแนกประเภทรายการและการบันทึกบัญชีที่สม่ำเสมอ เป็นตัวแปรพยากรณ์สำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อความถูกต้องของคุณภาพรายงานทางการเงิน การที่ผลการวิจัยในพื้นที่นครพนม มุกดาหาร และสกลนคร ให้ความสำคัญกับด้านการบันทึกรายการเป็นอันดับหนึ่ง จึงเป็นการยืนยันว่ามาตรฐานการลงบัญชีที่เข้มงวดคือหัวใจของการลดข้อผิดพลาดในระบบงบประมาณภาครัฐ

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี ด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม และเป็นรายด้าน ด้านการยืนยันความถูกต้องได้ ด้านการทันต่อเวลา และด้านการเข้าใจได้ เนื่องจาก ตามวงจรรายชื่จำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เป็นพื้นฐานในการจัดระเบียบและนำเสนอข้อมูลทางการเงินอย่างมีระบบ เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน โดยรายการทางการเงินจัดเข้าบัญชีแยกประเภทอย่างถูกต้องจะช่วยให้ข้อมูลมียืนยันได้ ตรวจสอบได้ อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถยืนยันแหล่งที่มาของตัวเลขได้ นอกจากนี้ การจำแนกที่เป็นระเบียบยังช่วย ลดความซับซ้อน ในการประมวลผล ทำให้สามารถจัดทำรายงานได้ทันต่อเวลา เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ เมื่อตัวเลขถูกจัดกลุ่มตาม หมวดหมู่มาตรฐานข้อมูล

จะเข้าใจได้ง่ายขึ้น สำหรับผู้ใช้ทุกคนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phureepong (2022) พบว่า การจัดหมวดหมู่รายการทางบัญชีอย่างเป็นระบบมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงาน โดยช่วยให้สามารถตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของข้อมูลทางการเงินได้อย่างชัดเจน การนำข้อมูลที่มีลักษณะเดียวกันมาจัดหมวดหมู่ร่วมกัน ทำให้ใช้ข้อมูลได้ทันเวลามั่นใจว่ารายการทางบัญชีถูกต้อง ครบถ้วน และเข้าใจได้ง่ายสอดคล้องกับมาตรฐานบัญชีภาครัฐ

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชี ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม และเป็นรายด้าน ด้านการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ เนื่องจาก หน่วยงานที่มีการตระหนักถึงการสรุปผลการดำเนินงานที่ดีและมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถรายงานเหตุการณ์ทางการเงินที่เข้าใจง่ายมีความชัดเจน ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อมูลมีความเป็นกลางไม่ลำเอียงสามารถคาดการณ์แนวโน้มข้อมูลในอดีตที่ผ่านมาและแสดงให้เห็นถึงฐานะที่แท้จริงของกิจการ เพื่อนำผลไปใช้ประกอบการกำหนดแผนงาน แก้ไขปัญหาหรือตัดสินใจได้ทันเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Harahap & Erlina (2024) พบว่า การสรุปผลการดำเนินงานที่ถูกต้องตามหลักการบัญชีและไม่ลำเอียงสะท้อนถึงเหตุการณ์ทางการเงินที่แท้จริงขององค์กร ทำให้รายงานทางการเงินเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเชื่อถือข้อมูลเพื่อวางแผนและกำหนดนโยบายได้อย่างมั่นใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pongaw (2022) พบว่า รายงานการสรุปผลที่ชัดเจนและเป็นระบบช่วยสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยสามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการวิเคราะห์และกำหนดนโยบายด้านการเงินและงบประมาณ สรุปข้อมูลให้เข้าใจง่ายเปรียบเทียบข้อมูลได้ทันต่อเวลาที่ครบถ้วนและมีมาตรฐานทำให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างแม่นยำและตรงประเด็น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Juita (2023) พบว่า การสรุปผลการดำเนินงานตามรูปแบบเดียวกันในช่วงเวลาที่สอดคล้องกันช่วยให้สามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างงวดบัญชีได้อย่างชัดเจน การมีขั้นตอนและมาตรฐานที่ชัดเจนช่วยให้ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์แนวโน้มและตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ได้

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชี ด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม และเป็นรายด้าน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านการเปรียบเทียบกันได้ และด้านการยืนยันความถูกต้องได้ เนื่องจากประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินบัญชีที่ดีส่งผลให้ข้อมูลทางการเงินที่ถูกนำไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างตรงประเด็นและเกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการขององค์กร รวมถึงส่งผลให้มีความน่าเชื่อถือ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้อย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์ที่ถูกต้อง ช่วยให้รายงานทางการเงินมีการตัดสินใจที่แม่นยำในการวางแผน และกำหนดทิศทางแนวโน้มทางการเงินอย่างชัดเจน พร้อมทั้งยังสามารถนำข้อมูลในรูปแบบเดียวกันมาเปรียบเทียบกันได้ระหว่างช่วงเวลา หรือหมวดบัญชีได้ ซึ่งช่วยให้เห็นการเปลี่ยนแปลงรายงานทางการเงินโดยรวมตีความถูกต้องตามมาตรฐานทางการเงินอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pangaribuan et al. (2023) พบว่า การวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลบัญชีช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล โดยเฉพาะในด้านการจัดสรรงบประมาณและการควบคุมต้นทุน ข้อมูลที่ผ่านการตีความอย่างถูกต้องช่วยเพิ่มความแม่นยำในการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน การนำเสนอข้อมูลในเชิงวิเคราะห์ช่วยลดความคลาดเคลื่อนในการตัดสินใจ และสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริหารเลือกแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sintun & Yangklan (2024) พบว่า การจัดทำรายการทางบัญชีในรูปแบบเดียวกันทุกงวดบัญชีทำให้ข้อมูลสามารถนำมาเปรียบเทียบข้ามช่วงเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การรักษามาตรฐานเดียวกันช่วยให้ผู้ใช้งานข้อมูลสามารถวิเคราะห์แนวโน้มทางการเงินและประเมินประสิทธิภาพเชิงเปรียบเทียบระหว่างหน่วยงาน การวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังยังสนับสนุนการแปลผลในเชิงบริหารจัดการ และช่วยเปิดเผยจุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กรอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phureepong (2022) พบว่า การวิเคราะห์และตีความข้อมูลทางบัญชีที่อ้างอิงหลักฐานและเอกสารประกอบอย่างเป็นระบบ ช่วยลดข้อผิดพลาดในรายการทางการเงิน สามารถตรวจสอบย้อนกลับทำให้ข้อมูลได้รับการยืนยันความถูกต้อง น่าเชื่อถือ การตีความผลลัพธ์บัญชีอย่างเป็นขั้นตอน ยังช่วยสร้างความโปร่งใส เปรียบเทียบกับงานวิจัยของ Khuankam & Kamchai (2024) ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของนักบัญชีภาครัฐและพบประเด็นที่น่าสนใจว่า การบันทึกบัญชีจะอยู่ในระดับสูง แต่ทักษะการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลมักจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ เล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า ด้านการวิเคราะห์และแปลความหมายเป็นเพียงด้านเดียวที่อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านอื่นอยู่ในระดับมากที่สุด สิ่งนี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้ก้าวข้ามจากการเป็นผู้บันทึกข้อมูล (Data Recorder) ไปสู่การเป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการทำงานทางบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดในนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางบัญชีขององค์กร เป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหารจัดการทางการเงินขององค์กร ซึ่งได้ดำเนินการโดยยึดตามแบบแผนวิธีปฏิบัติตามให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตามขั้นตอน การจัดบันทึกรายการทางการเงิน และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ให้ถูกต้องตามหลักฐาน หลักการบัญชีรับรองทั่วไป รวมถึงปรับปรุงรายการบัญชีในการจำแนกแยกประเภทให้เป็นระเบียบ สะดวกต่อการติดตามรายละเอียดยอดคงเหลือของรายการได้อย่างแม่นยำ ทำให้ค้นหาหรือแก้ไขข้อผิดพลาดได้อย่างรวดเร็ว เป็นส่วนสำคัญในการสรุปผลการดำเนินงานถูกต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการทำงานทางบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดในนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร โดยผลวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารฝ่ายบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดบันทึกรายการด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ และด้านการสรุปผลการดำเนินงานและอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารฝ่ายบัญชีขององค์กร มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณและการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างประสิทธิภาพการทำงานทางบัญชีกับคุณภาพรายงานทางการเงิน พบว่าประสิทธิภาพการทำงานทางบัญชี ด้านการจัดบันทึกรายการ ด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน และด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ทั้งนี้ การวิจัยนี้ทำให้องค์กรรับรู้ถึงระดับความคิดเห็นของผู้บริหารฝ่ายบัญชีในพื้นที่วิจัย สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงมาตรฐานการทำงานทางบัญชีให้เป็นระบบเดียวกัน ทั้งในระดับจังหวัดและประเทศ เพื่อให้การจัดทำรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณภาพเท่าเทียมกัน และสามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานได้ชัดเจน อีกทั้งยังชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านบัญชี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ประสิทธิภาพการทำงานทางบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กร ดังนั้นทำให้ทราบว่าประสิทธิภาพการจัดบันทึกและจำแนกประเภทเป็นรากฐานสำคัญที่ส่งผลเชิงบวกต่อความถูกต้องในการสรุปผลและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อลดข้อผิดพลาดและเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่คุณภาพรายงานทางการเงิน เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการใช้ข้อมูลตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ช่วยให้นักบัญชีพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานให้มีมาตรฐาน และช่วยให้องค์กรมีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพรวมถึงมีรายงานทางการเงินที่ทันต่อเหตุการณ์ โดยสามารถแบ่งเป็นรายด้านได้ ดังนี้

ด้านการจัดบันทึกรายการ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานส่งผลเชิงบวกโดยตรงต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลขั้นต้น ช่วยลดข้อผิดพลาดจากการบันทึกข้อมูลซ้ำซ้อนและลดระยะเวลาในการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ทำให้รายการค่าที่เกิดขึ้นถูกจัดเก็บเข้าสู่ระบบบัญชีอย่างเป็นปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้ข้อมูลในลำดับถัดไปมีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ด้านการจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ เมื่อผู้ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพจะสามารถจัดหมวดหมู่รายการและผังบัญชีได้อย่างเป็นระบบและถูกต้องตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ช่วยให้การแยกแยะสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย มีความชัดเจนไม่สับสน ส่งผลให้องค์กรสามารถตรวจสอบยอดคงเหลือในแต่ละบัญชีได้อย่างรวดเร็วและสะท้อนข้อเท็จจริงทางการเงินของธุรกิจได้อย่างแม่นยำ

ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน สร้างความรวดเร็วและแม่นยำในการประมวลผลข้อมูลจากสมุดรายวันและบัญชีแยกประเภท ช่วยให้การจัดทำบทลงและงบการเงินเสร็จสิ้นตามกำหนดเวลา ประสิทธิภาพในด้านนี้ช่วยลดภาระงานในช่วงปิดงบการเงินและทำให้รายงานทางการเงินมีความถูกต้องสมบูรณ์ พร้อมสำหรับการนำเสนอต่อผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานกำกับดูแลได้อย่างเป็นมืออาชีพและน่าเชื่อถือ

ด้านการวิเคราะห์และแปลความหมาย ประสิทธิภาพในการเปลี่ยนตัวเลขทางบัญชีให้เป็นสารสนเทศเชิงกลยุทธ์ ช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจสถานะที่แท้จริงขององค์กรผ่านอัตราส่วนทางการเงินและการเปรียบเทียบข้อมูลในอดีต ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยลดความเสี่ยงในการตัดสินใจผิดพลาด และเพิ่มขีดความสามารถในการวางแผนงบประมาณรวมถึงการคาดการณ์แนวโน้มการเติบโตขององค์กรในอนาคตได้อย่างแม่นยำ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารฝ่ายบัญชีองค์กร ควรจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรบัญชีให้มีความรู้ความสามารถที่ทันสมัย ทั้งด้านมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ โดยสนับสนุนการเข้าร่วมอบรม สัมมนา หรือศึกษาต่อ เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรมีทักษะพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลง และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์
2. ผู้บริหารฝ่ายบัญชีองค์กร ควรจัดให้มีระบบการควบคุมภายในติดตามความสำเร็จของขั้นตอนการทำงานบุคลากรทางการเงินบัญชีที่รัดกุมและเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อป้องกันการทุจริต ความผิดพลาด และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น เพื่อประเมินความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางแก้ไขให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างโปร่งใส และเชื่อถือได้
3. ผู้บริหารฝ่ายบัญชีองค์กร ควรพิจารณาจัดโปรแกรมและระบบสารสนเทศทางการเงินบัญชีให้มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการบันทึก ประมวลผล และรายงานข้อมูลทางการเงินที่รวดเร็วและถูกต้อง การใช้เทคโนโลยีช่วยลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน และสามารถจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อใช้ในการบริหารและตัดสินใจได้อย่างทันเวลา
4. ผู้บริหารฝ่ายบัญชีองค์กร ควรเน้นย้ำให้ฝ่ายบัญชีจัดทำรายงานทางการเงินและวิเคราะห์ข้อมูลบัญชีที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้บริหารใช้ข้อมูลดังกล่าวในการวางแผนการจัดสรรงบประมาณ การประเมินผลการดำเนินงาน และการตัดสินใจเชิงนโยบายอย่างมีเหตุผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการท้องถิ่น
5. ผู้บริหารฝ่ายบัญชีองค์กร ควรเป็นแบบอย่างในการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายทางการเงินและการเงินอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงาน และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอื่น หรือในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินและคุณภาพรายงานทางการเงิน ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถสรุปผลในภาพรวมได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาปัจจัยอื่นเพิ่มเติมที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน เช่น ความรู้ความสามารถของบุคลากรด้านบัญชี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการเงิน ระบบควบคุมภายใน หรือการสนับสนุนจากผู้บริหาร เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาสมรรถนะของบุคลากรบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงการทำงานกับโปรแกรมสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้นในปัจจุบันเรื่องความพร้อมในการเข้าใช้งาน
4. ควรศึกษากลุ่มเป้าหมายอื่นที่มีความหลากหลายเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม

ข้อจำกัดการวิจัย

การวิจัยนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามกำหนดรูปแบบเอกสารและขั้นตอนการบันทึกบัญชีให้เหมือนกันทุกหน่วยงาน เพื่อให้ข้อมูลที่จัดเก็บมีความสอดคล้องและตรวจสอบได้ จากนั้นควรมีคู่มือปฏิบัติงานทางการเงินที่ใช้เป็นแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร พร้อมจัดให้มีการอบรมและพัฒนาความรู้เจ้าหน้าที่ ให้เข้าใจมาตรฐานและวิธีปฏิบัติในทิศทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง

References

- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2001). *Marketing research* (7th ed.). John Wiley and Sons.
- Amornmongkolthong, W., Chantarapakdee, C., Arayakemmakul, N., Sowanakun, S., & Sowanaku, T. (2025). Factors influencing the accounting efficiency of small and medium enterprise entrepreneurs in Nakhon Pathom Province. *Arts of Management Journal*, 9(5), 180-192. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jam/article/view/279777/186691>
- Anto, L. O., & Yusran, I. N. (2023). Determinants of the quality of financial reports. *International Journal of Professional Business Review*, 8(3), e01331. <https://doi.org/10.26668/businessreview/2023.v8i3.1331>
- Sintun, B., & Yangklan, P. (2024). Factors affecting the efficiency of school accounting by school accountants under the Office of the Basic Education Commission, Nakhon Si Thammarat Province. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(7), 49-64. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/271888/181082>
- Black, E. L. (2006). The relationship between earnings management and financial reporting quality: Evidence from public sector entities. *Journal of Accounting and Public Policy*, 25(3), 305-328. <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2006.02.004>
- Chanowan, P., Joes, S., Karajangsirisin, W., & Rungruang, P. (2025) Factors Affecting the Accounting Efficiency of Agricultural Cooperatives in the Southern Region. *PAAT Journal*, 7(1), 96-105. <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/paatj/article/view/1943/1425>
- Department of Local Administration. (2025). *History of local administrative organizations 2025*. <https://www.dla.go.th/servlet/DLAServlet?visit=history>
- Federation of Accounting Professions. (2025). *Conceptual framework for financial reporting quality*. <https://www.tfac.or.th/upload/9414/TiadgqgkP.pdf>
- Gurdyoo, T., & Yangklan, P. (2024). The Correlation Between Accounting the Professional Ethics as well as Internal Control Efficiency and the Quality of Financial Report of Small and Medium Enterprise in Bangkok Metropolitan Areas. *SSRU Journal of Public Administration*, 7(1), 82-98. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/SSRUJPD/article/view/268051>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.). Pearson Education.
- Harahap, A. J. S., & Erlina, E. (2024). The Factors Improving the Quality of Local Government Financial Reporting Performance: A Mini Review Approach. *West Science Business and Management*, 2(03), 1038-1044. <https://doi.org/10.58812/wsbm.v2i03.1292>
- Hornrgren, C. T., & Harrison, W. T. (2019). *Accounting: The financial information system* (12th ed.). Pearson Education.
- Jiamthong, P., Khampha, P., & Harasarn, A. (2023). The Factors Affecting the Quality of Financial Report of the Local Administrative Organizations in the View of the Auditor of the State Audit Office of the Kingdom of Thailand of the Northeast. *Journal of Management and Development Ubon Ratchathani Rajabhat University*, 10(1), 149-165. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JMDUBRU/article/view/265917>
- Juita, Y. (2023). The influence of the application of government accounting standards and local government internal control on the quality of financial reporting information. *Indonesia Accounting Research Journal*, 10(4), 1-12. <https://doi.org/10.35335/iacrj.v10i4.151>

- Jumrusthanasan, D., Khanthong, J., & Manirochana, N. (2023). Study of accounting preparation and use of accounting information. of social enterprise. *Journal of the Association of Researchers*, 28(4), 101-114. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jar/article/view/268241>
- Khuankam, N., & Kamchai, K. (2024). Good Government Accounting Practices Affecting the Efficiency of Financial Reporting of Local Administrative Organizations in Chiang Mai Province. *ARU Research Journal Humanities and Social Sciences*, 13(1), 102-112. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/rdi-aru/article/view/284884>
- Kurniawan, B. (2023). Exploring the Societal Implications of Accounting Practices and Standards. *Advances in Applied Accounting Research*, 1(3), 139-149. <https://doi.org/10.60079/aaar.v1i3.193>
- Matekele, C. K., Mbogela, C. M. & Keregero, C. M. (2025). The Effects of Accounting Language and Staff Capacity on Local Government Authorities' Financial Reporting Quality. *SEISENSE Journal of Management*, 8(1), 98-118. <https://doi.org/10.33215/bd2se367>
- Pangaribuan, H., Sunarsi, D., Santoso, A., Wahyuni, E. S., & Yoewono, H. (2023). Quality of Financial Statement and The Factors That Influence It. *Jurnal Akuntansi* 27(1), 176-196. <https://doi.org/10.24912/ja.v27i1.1206>
- Phureepong, S. (2022). Correlation of Accounting Practice to the Quality of Financial Reports of Accountants in the Digital Disruption Era: A Case Study of Hotel Business in Phitsanulok Province. *Journal of MCU Social Development*, 7(2), 126-137. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JMSD/article/view/257626>
- Pimta, L., & Serichai, C. (2025). Modern Accounting Competency Affecting the Financial Reporting Quality of Company Accountants in the Northeast Region. *Arts of Management Journal*, 9(3), 247-269. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jam/article/view/278722>
- Pongaew, S. (2022). The impact of good government accounting knowledge on efficiency Preparation of financial reports of Mahasarakham University. *Journal of Accountancy and Management*, 15(1), 217-231. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/mbs/article/view/250275>
- Ruangpraphan, C. (1996). *Basic statistics*. Nana Witthaya Library Printing House.
- Saithong-in, S., Jaimuk, P., & Sintun & Yangklan (2024)jasewee, P. (2024). Searching for an Effective Way to Farm Accounting for Career Development: A Case Study of Khlong Tanod Community, Min Buri District, Bangkok. *Rajapark Journal*, 18(61), 214-231. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJPJ/article/view/274094>
- Tayraukham, S. (2012). *Research methodology for social sciences and humanities* (5th ed.). Mahasarakham University Press.
- Wendy, W. (2024). Improving the Accuracy of Financial Reports with the Right Accounting System. *Dhana*, 1(4), 22-28. <https://doi.org/10.62872/phvdhc33>